

# МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Введено в дію наказом ректора

№1146-I від 04 грудня 2024 р.

\_\_\_\_\_ Василь КАРПУША

## ПОЛОЖЕННЯ

про сертифікатні програми Сумського державного університету

Версія 02

*(Базова версія введена в дію наказом ректора № 0102-I від 13 лютого 2023 р.)*

### 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ

1.1 «Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету» (далі – Положення) регламентує порядок започаткування та реалізації сертифікатних програм (далі – СП), в тому числі визначає загальні вимоги до їх видів, форм, змісту, порядку й тривалості проходження слухачами, які проходять навчання за сертифікатною програмою.

1.2 Положення застосовується в частині, що не суперечить положенням Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» від 27.08.2010 № 796, нормативно-правовим актам МОН України та інших уповноважених державних органів, іншій внутрішній нормативній базі.

1.3 Сертифікатні програми не запроваджуються для освітніх програм третього (освітньо-наукового рівня) та за спеціальностями, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

1.4 Положення розміщується в електронному Реєстрі основної чинної нормативної бази системи управління якістю діяльності університету, що є складовою офіційного сайту.

1.5 У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

**СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА** – це комплекс пов'язаних між собою освітніх компонентів (для здобувачів вищої освіти – в межах обсягу вибіркової складової освітньої програми), що передбачає цільову підготовку слухачів з метою набуття поглиблених професійних компетентностей, яких вимагає суспільство та ринок праці.

**СЛУХАЧ** – здобувач вищої освіти Сумського державного університету, який опановує СП в рамках реалізації права на формування індивідуальної освітньої траєкторії, та інші зацікавлені особи з метою задоволення індивідуальних освітніх потреб в рамках освіти впродовж життя та системи підвищення кваліфікації.

**МІКРОКВАЛІФІКАЦІЯ** – це офіційно визнаний результат навчання, досягнутий після проходження сертифікатної програми, яка передбачає здобуття вузькоспеціалізованих професійних компетентностей.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.2
СумДУ		Версія 02

## 2. ВИМОГИ ДО СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ

2.1 Загальний обсяг, структура та тривалість СП визначається відповідно до мети та завдань навчання, вимірюється у кредитах ЄКТС.

2.2 У разі реалізації СП в межах освітньої програми обсяг СП не має перевищувати обсяг вибіркової частини освітніх(ої) програм(и), для якої вона пропонується.

2.3 Загальний обсяг СП для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти становить від 10 до 20 кредитів ЄКТС, залежно від специфіки програми та її мети.

Терміни реалізації СП у цьому випадку відповідають періоду реалізації вибіркової складової освітньої програми здобувача вищої освіти.

2.4 У разі реалізації СП в рамках освіти впродовж життя та системи підвищення кваліфікації загальний обсяг, структура та тривалість СП встановлюється у кожному конкретному випадку окремо залежно від потреби та специфіки.

2.5 Слухач програми, який опанував її в повному обсязі, та виконав вимоги атестації, отримує сертифікат СумДУ. У разі, якщо слухач – здобувач вищої освіти – опанував СП не в повному обсязі, то освітні компоненти зараховуються йому до циклу вибіркової частини освітньої програми в обсязі здобутих кредитів без отримання сертифіката.

2.6 Зміст СП повинен відповідати таким вимогам:

- базуватися на принципах інноваційності та мати практичну спрямованість;
- задовольняти індивідуальні освітні потреби здобувачів при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії у межах вибіркової частини освітньої програми або понад обсяг освітньої програми, за якою вони навчаються, з метою успішного їх працевлаштування;
- реалізовувати права здобувачів на навчання з урахуванням їх особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки;
- забезпечувати набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей в системі мікрокваліфікацій у визначеній галузі знань, спеціальності чи спеціалізації.

2.7 Запровадження СП передбачає наявність опису СП та робочих програм навчальних дисциплін до кожної складової такої програми.

2.8 Опис СП – документ, в якому вказується, для якого освітнього рівня вона створена (у разі реалізації в межах вибіркової частини освітніх (ої) програм(и), для якої вона пропонується), які компетентності будуть сформовані у слухача програми, результати навчання, а також основні форми опанування програми.

2.9 Опис СП оформляється за формою, наведеною у додатку 1, і, як правило, має такі складові:

- Титульну сторінку;
- Лист погодження СП;
- Передмову;
- Розділ «Профіль СП», включаючи наступні його складові:
  - Загальна інформація;
  - Мета СП;
  - Характеристика СП;
  - Викладання та оцінювання;
  - Програмні компетентності;
  - Програмні результати навчання;
  - Ресурсне забезпечення реалізації програми;

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.3
СумДУ		Версія 02

- Розділ «Перелік компонентів СП»;
- Розділ «Форма атестації».

2.10 Оформлення опису складових СП здійснюється відповідно до вимог Методичної інструкції «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм».

2.11 Під час підготовки СП до затвердження до пакета документів обов'язково додаються проект сертифіката та проект додатка до сертифіката, оформлені відповідно до встановленої цим Положенням структури. Відповідальність за підготовку та своєчасне подання проектів сертифіката і додатка до сертифіката покладається на керівника робочої групи, що розробляє СП.

2.12 Підготовка та оформлення робочої програми здійснюється відповідно до вимог Методичної інструкції «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни».

Робочі програми та регламенти навчальних дисциплін мають бути оприлюднені до початку навчання за СП на вебсайті університету в розділі «Каталог курсів». Оприлюднення забезпечується інформаційним сервісом «Робочі програми» наступного робочого дня після затвердження робочої програми навчальної дисципліни.

### **3. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ**

3.1 Розробка, затвердження, реалізація, перегляд, оновлення або модернізація СП відбувається згідно з визначеними процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету, а саме Політики щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості та стандартів в європейському просторі вищої освіти (Standards And Guidelines For Quality Assurance In The European Higher Education Area (ESG), 2015), Системи забезпечення якості навчальної діяльності та якості вищої освіти та Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету, що формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП.

3.2 Нова СП розробляється за ініціативою керівництва університету, інституту / факультету / кафедри / центру та / або ініціативної групи НПП. Для розробки та реалізації СП створюється робоча група з-поміж НПП, до складу якої входить як мінімум три особи на чолі з керівником. Склад робочої групи та її керівник затверджуються наказом ректора / розпорядженням керівника відповідного структурного підрозділу.

3.3 На керівника робочої групи СП покладаються обов'язки організації навчання за нею. Керівник СП організує розробку документації за СП, відповідає за її реалізацію та підготовку до друку сертифікатів про опанування слухачами СП.

3.4 Усі СП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд в установленому нормативною базою СумДУ порядку, базуючись на вимогах Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету.

3.5 СП за потреби може оновлюватися та модернізуватися на основі ініціативи та пропозицій керівництва університету / інституту / факультету / центру, керівника СП або викладачів СП, рекомендацій зовнішніх стейкхолдерів, зміни ресурсних умов реалізації СП в установленому нормативною базою СумДУ порядку, базуючись на вимогах Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету.

3.6 Рішення про закриття СП приймає вчена рада СумДУ.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.4
СумДУ		Версія 02

#### **4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА СЕРТИФІКАТНИМИ ПРОГРАМАМИ**

4.1 Реалізація СП може здійснюватися на кафедрі (кількох кафедрах) та / або центрах СумДУ, що забезпечують СП, а також на базі інших установ-партнерів університету (за потреби).

4.2 Надання освітніх послуг у межах СП здійснюється провідними науково-педагогічними працівниками кафедр, співробітниками структурних підрозділів та / або представниками закладів-партнерів відповідно до чинного законодавства.

4.3 Мінімальна кількість слухачів у групі як правило становить не менше 15 осіб і може коригуватися за погодженням ректора університету відповідно до особливих умов реалізації й фінансового забезпечення СП.

4.4 Обрання здобувачами вищої освіти СП у рамках побудови індивідуальної освітньої траєкторії проводиться на загальних засадах відповідно до Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в СумДУ.

4.5 Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення СП здійснюється кафедрою / кафедрами та (за потреби) іншими структурними підрозділами, іншими закладами-партнерами кафедри, залученими до реалізації СП.

4.6 Якщо кредити за освітніми компонентами СП належать до загального обсягу кредитів вибіркової частини освітньої програми певного рівня вищої освіти, то вартість навчання за СП входить до загальної вартості навчання здобувача вищої освіти. При перевищенні кількості кредитів за СП над обсягом кредитів вибіркової складової, передбачених основною освітньою програмою за якою вони навчаються, та для зовнішніх слухачів навчання за СП здійснюється за кошти фізичних або юридичних осіб.

4.7 Порядок оплати за навчання за СП визначається вимогами законодавства України та внутрішньої нормативної бази університету.

#### **5. ПОРЯДОК АТЕСТАЦІЇ СЛУХАЧІВ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ**

5.1 Навчання за СП завершується атестацією слухачів з виявленням рівня досягнення програмних результатів навчання та компетентностей, передбачених СП. Умови атестації слухачів СП та форми цієї атестації визначаються СП.

5.2 За результатами опанування слухачем СП видається сертифікат СумДУ та додаток до нього. Інформація про опанувану СП також зазначаються у додаток до диплома європейського зразка у разі, якщо освітні компоненти й кредити сертифікатної програми зараховуються здобувачу вищої освіти до загального обсягу кредитів вибіркової частини освітньої програми.

5.3 У разі залучення до проведення СП установ-партнерів Університету за договорами про співпрацю слухачам видається сертифікат з підписами керівників та печатками СумДУ та установи-партнера (за наявності).

5.4 У сертифікаті зазначається: ім'я та прізвище особи, яка завершила навчання за СП, назва СП, обсяг СП у кредитах ЄКТС, назва мікрокваліфікації, яка присвоюється за результатами опанування програми, спеціальність, за якою здійснювалось навчання, галузь знань, до якої належить спеціальність, назва та логотип Сумського державного університету, за потреби – назва та логотип закладу-партнера, ім'я та прізвище ректора Сумського державного університету, підпис ректора, у разі залучення закладу-партнера – ім'я, прізвище керівника закладу-партнера та його підпис, дата видачі та реєстраційний номер сертифіката (додаток 2).

5.5 У додатку до сертифіката вказується інформація про: особу, якій присвоєно мікрокваліфікацію; присвоєну мікрокваліфікацію (назва мікрокваліфікації, найменування та статус закладу(ів), який(і) присвоїли кваліфікацію, мова(и) навчання та оцінювання; рівень

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.5
СумДУ		Версія 02

кваліфікації та тривалість її здобуття (рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій, тривалість СП у кредитах ЄКТС, загальний обсяг СП, включаючи трансфер кредитів попередньої освіти); інформація про завершену СП та здобуті результати навчання (форма здобуття освіти та програмні результати навчання; СП, накопичені індивідуальні кредити та отримані бали/оцінки (додаток 2).

## **6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

6.1 Положення набирає чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачається тим же наказом.

6.2 Наступні версії Положення можуть затверджуватись рішенням вченої ради університету, яке вводиться в дію наказом ректора або, в мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У такому ж порядку Положення скасовується.

6.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.4 У разі наявності розбіжностей між цим Положенням та Положеннями (змiнами до них), іншими документами, які прийняті в порядку, визначеному п.6.2, чинною вважається редакція відповідних норм документу з більш пізньою датою введення в дію.

6.5 Визнати такою, що втратила чинність попередня версія Положення (протокол вченої ради № 09 від 09 лютого 2023 р.).

Відповідальний за укладання Положення:

Начальник навчально-методичного відділу

Олена КРИКЛІЙ

Начальник навчального відділу

Юлія ЧОРТОК

ПОГОДЖЕНО:

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Перший проректор

Інна ШКОЛЬНИК

МОН України СумДУ	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету Додаток 1 – Сертифікатна програма	стор.6 Версія 02
----------------------	--	---------------------

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА**

---

(вказати назву програми)

<b>Рівень вищої освіти</b>	
<b>Галузь знань</b>	
<b>Спеціальність</b>	
<b>Спеціалізація</b>	
<b>Мікрокваліфікація</b>	

Затверджено рішенням вченої ради

Протокол від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_

Голова вченої ради \_\_\_\_\_  
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Суми 20\_\_ р.

МОН України СумДУ	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету Додаток 1 – Сертифікатна програма	стор.7 Версія 02
----------------------	--	---------------------

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ  
сертифікатної програми**

Сертифікатна програма обговорена та схвалена на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти інституту (факультету) \_\_\_\_\_.  
(вказати повну назву інституту (факультету))

Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 20\_ р.

Голова Ради з якості інституту (факультету)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Сертифікатна програма обговорена та схвалена на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 20\_ р.

Голова Ради з якості СумДУ

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.8
СумДУ	Додаток 1 – Сертифікатна програма	Версія 02

### ПЕРЕДМОВА

Прізвище, ім'я, по батькові		Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
Керівник робочої групи	1.			
Члени робочої групи:	2.			
	3.			

Термін перегляду сертифікатної програми 1 раз 1 рік.

Ця сертифікатна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Сумського державного університету.



МОН України СумДУ	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету Додаток 1 – Сертифікатна програма	стор.9 Версія 02
----------------------	--	---------------------

## 1. Профіль сертифікатної програми

<b>1.1 Загальна інформація</b>	
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	
Повна назва структурного підрозділу	
Мікрокваліфікація	
Офіційна назва сертифікатної програми	
Цикл/рівень вищої освіти	
Обсяг та тривалість сертифікатної програми	
Передумови	
Мова(и) викладання	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	
<b>1.2 Мета сертифікатної програми</b>	
<b>1.3 Характеристика сертифікатної програми</b>	
Предметна область сертифікатної програми	
Основний фокус сертифікатної програми та її особливості	
<b>1.45 Викладання та оцінювання</b>	
Викладання та навчання	
Оцінювання	
<b>1.5 Програмні компетентності</b>	
<b>1.6 Програмні результати навчання (ПРН)</b>	
<b>1.7 Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
Кадрове забезпечення	
Матеріально-технічне забезпечення	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	

## 2. Перелік компонентів сертифікатної програми

Код компонента	Назва компонента	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ</b>			

## 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує слухач на основі її успішного проходження.

Завідувач випускової кафедри

\_\_\_\_\_

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(Власне ім'я та  
ПРИЗВИЩЕ)

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету	стор.10
СумДУ	Додаток 1 – Сертифікатна програма	Версія 02

Керівник робочої групи

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(Власне ім'я та  
ПРИЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(Власне ім'я та  
ПРИЗВИЩЕ)

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету Додаток 2 – Сертифікат за програмою	стор.11
СумДУ		Версія 04

## СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

### СЕРТИФІКАТ підтверджує, що

*ПРИЗВИЩЕ Ім'я*

завершив(ла) навчання за сертифікатною програмою

« \_\_\_\_\_ »  
Назва програми

**Обсяг програми**

\_\_\_\_\_

Обсяг програми в кредитах ЄКТС

**Мікрокваліфікація**

\_\_\_\_\_

Назва

**Спеціальність**

\_\_\_\_\_

Назва

**Галузь знань**

\_\_\_\_\_

Назва

**Ректор**

\_\_\_\_\_

*(підпис)*

\_\_\_\_\_

*(Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)*

**Реєстраційний №**

**Дата**

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету Додаток 2 – Сертифікат за програмою	стор.12
СумДУ		Версія 04

**УКРАЇНА**  
**ДОДАТОК ДО СЕРТИФІКАТУ**  
**РЕЄСТРАЦІЙНИЙ № \_\_\_\_\_**

Додаток до сертифікату за програмою «\_\_\_\_\_»

*Назва*

**1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСОБУ, ЯКІЙ ПРИСВОЄНО КВАЛІФІКАЦІЮ**

1.1 Прізвище

1.2 Ім'я

**2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРИСВОЄНУ МІКРОКВАЛІФІКАЦІЮ**

2.1 Назва мікрокваліфікації

2.2 Найменування та статус закладу, який присвоїв кваліфікацію

2.3 Мова(и) навчання/оцінювання

**3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ І ТРИВАЛІСТЬ ЇЇ ЗДОБУТТЯ**

3.1 Рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій

3.2 Тривалість сертифікатної програми в кредитах

Всього (включаючи трансфер кредитів попередньої освіти) –

**4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАВЕРШЕНУ СЕРТИФІКАТНУ ПРОГРАМУ ТА ЗДОБУТІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**

4.1 Форма здобуття освіти

4.2 Програмні результати навчання

**5. ВІДОМОСТІ ПРО СЕРТИФІКАТНУ ПРОГРАМУ, НАКОПИЧЕНІ ІНДИВІДУАЛЬНІ КРЕДИТИ ТА ОТРИМАНІ БАЛИ/ОЦІНКИ**

Код освітнього компоненту (за наявності)	Назва освітнього компоненту або результатів навчання	Кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи	Оцінка за шкалою закладу вищої освіти
Загальна кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи / Total number of ECTS credits			

**Директор / декан**

\_\_\_\_\_  
(Назва навчального структурного підрозділу)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)